

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 aprilie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, declarat de avocatul Popa Alexandru în numele inculpatului

Demihov Valeriu Nicolai, născut la 14 aprilie 1968, în or.Telenești, domiciliat în mun.Chișinău, com.Ciorescu, str.Moldova 10, ap.22.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 30.05.2012 - 23.11.2015;
2. Instanța de apel: 11.11.2015 - 21.01.2016;
3. Instanța de recurs: 10.03.2016 - 13.04.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 23 noiembrie 2015, Demihov Valeriu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. În temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă, încasîndu-se de la Demihov Valeriu în folosul succesorului părții vătămate Carpov Ala dauna materială și morală în sumă de 30025 lei.

2. Prima instanță, examinînd cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Demihov Valeriu, la 22 ianuarie 2014, aproximativ la ora 21.50, în mun.Chișinău, pe traseul Cricova – Ciorescu, intrarea din direcția mun.Chișinău, conducea autobusul de model Mercedes 210D, cu n/î C HO 498. În timpul deplasării, după ce a parcurs o scurtă distanță de la intrarea în loc.Cricova spre intrarea în loc.Ciorescu, conducătorul auto, acționînd din imprudență, nu a asigurat securitatea circulației rutiere, nu a manifestat dexteritate în conducere, nu a ținut cont de situația rutieră, și anume că carosabilul era acoperit cu zăpadă și era lunecos, iar unitatea de transport nu era dotată cu cauciucuri de iarnă, nu a întreprins acțiunile necesare pentru stoparea unității de transport cînd a observat un pieton care se deplasa în aceeași direcție de mers orientat cu spatele la el, dar a continuat deplasarea și a încercat să-l ocolească, însă în rezultat a comis tamponarea pietonului Oprea Oleg cauzîndu-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.25/186D, vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora acesta a decedat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și avocatul N.Marandici în numele succesorului părții vătămate A.Carpov, care au solicitat:

- procurorul, casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani în penitenciar de tip

deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, invocînd că instanța nu a luat în considerație că infracțiunea imputată acestuia, reieșind din specificul său, prejudiciază nu numai partea vătămată, ci și societatea în ansamblu, decesul unei persoane, în rezultatul accidentului rutier, fiind cea mai gravă consecință posibilă a nerespectării regulilor circulației rutiere și care se califică drept gravă; - recunoașterea probelor și examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală, nu constituie temei pentru aplicarea prevederilor art.90 Cod penal și a suspenda condiționat executarea pedepsei; - pedeapsa stabilită inculpatului nu-și va atinge scopul propus de legea penală, avînd în vedere atitudinea acestuia, indiferența față de fapta comisă și eschivarea lui de la recuperarea prejudiciului material și moral succesorului părții vătămate;

- avocatul N.Marandici în numele succesorului părții vătămate, casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărîri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa fără aplicarea art.90 Cod penal, încasarea de la acesta în beneficiul succesorului părții vătămate a prejudiciului moral cauzat în mărime de 150000 lei, invocînd că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blîndă în raport cu fapta comisă și consecințele survenite, fapt ce contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art.61, 75 Cod penal; - suma prejudiciului moral încasată de instanță este inechitabilă în raport cu suferințele psihice cauzate succesorului părții vătămate care, pe lîngă faptul că și-a pierdut ruda apropiată, era susținută material de ultima.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, au fost admise apelurile declarate de procuror și avocatul N.Marandici în numele succesorului părții vătămate, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui V.Demihov, recunoscut vinovat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

S-a dispus încasarea de la V.Demihov în beneficiul succesorului părții vătămate A.Carpov a prejudiciului material în mărime de 20025 lei și a prejudiciului moral în mărime de 30000 lei. În rest, sentința au fost menținută.

Instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei, examinînd probele administrate conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia potrivit căreia, vinovăția inculpatului a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dînd faptei săvîrșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Totodată, instanța de apel a constatat că prima instanță la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului și soluționării acțiunii civile în partea prejudiciului moral încasat în beneficiul succesorului părții vătămate, nu a dat o apreciere corespunzătoare circumstanțelor cauzei și o deplină eficiență prevederile art.61 și 75, Cod penal, incorect aplicînd în privința acestuia prevederile art.90 Cod penal, or, pedeapsa stabilită nu va atinge scopul pedepsei penale, de corectare și corijare, precum și de preîntîmpinare a săvîrșirii altor infracțiuni atît de către inculpat, cît și de către alte persoane.

În acest sens, instanța de apel a reținut că V.Demihov a comis o infracțiune gravă, caracterizată prin încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat, din imprudență, decesul persoanei, fapt care prejudiciază nu numai partea vătămată, ci și societatea în ansamblu, iar atitudinea acestuia față de cele întîmplate, caracterizată prin indiferență și eschivare de la recuperarea prejudiciului material și moral succesorului părții vătămate, denotă că reeducarea și corijarea inculpatului poate avea loc doar prin privarea reală de libertate, iar recunoașterea

probelor de către inculpat și examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală, nu constituie temei de suspendare condiționată a executării pedepsei.

Instanța de apel, la stabilirea mărimii prejudiciului cauzat succesorului părții vătămate, reținând prevederile art.1422 și 1423 Cod civil și ținând cont de întinderea suferințelor psihice ale succesorului părții vătămate, de faptul că aceasta este invalidă de gradul I, fiind în imposibilitate de a se angaja în câmpul muncii și fiind susținută financiar de către decedatul O.Oprea, a considerat necesar de a admite acțiunea civilă, apreciind prejudiciul material, luând în considerație cheltuielile necesare pentru funeralii, în sumă de 20025 lei și cel moral în mărime de 30000 lei.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul A.Popa în numele inculpatului care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel greșit a individualizat pedeapsa și a stabilit pedeapsa reală - închisoare, fără a-și argumentat soluția în acest sens și nu a dat apreciere comportamentului inculpatului de pînă și după săvîrșirea infracțiunii, de persoana acestuia și de circumstanțele atenuante prezente în cauză, precum și eronat a dispus încasarea prejudiciului material în mărime de 20025 lei și moral în mărime de 30000 lei, fără a ține cont că inculpatul deja a achitat 6000 de lei în contul prejudiciului cauzat și această sumă urma să fie exclusă din suma prejudiciului încasat de instanța de apel, cu care inculpatul, de fapt, este de acord.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului ordinar, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul, avocatul A.Popa în numele inculpatului, în recurs a invocat drept temei de casare a deciziei instanței de apel pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, considerînd că instanța eronat a individualizat pedeapsa penală aplicată lui V.Demihov.

Analizînd temeiul invocat în raport cu motivele indicate în recurs, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, lipsind temeiuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrii judecătorești.

După cum rezultă din textul recursului, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui V.Demihov în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal și, critică hotărîrea instanței de apel, precum că aceasta fără a-și motiva soluția, neîntemeiat a anulat sentința și i-a stabilit inculpatului pedeapsa închisorii reale, prin ce a ignorat principiul individualizării pedepsei penale.

La acest capitol Colegiul penal atestă că, potrivit art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului, cît și a altor persoane.

Conform art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Totodată, pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal constată că, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut seama pe deplin de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art.61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, inclusiv de cele enumerate de recurent în recurs, de persoana inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării acestuia.

Mai mult, la numirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, acesta beneficiind de o reducere cu o treime din limita de pedeapsă prevăzută de lege, adică din maximum și din minimum prevăzut de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat.

Astfel, temeiul invocat de recurent, precum că instanța de apel a casat sentința prin care inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării ei, ignorând principiul individualizării pedepsei penale și nu a ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în cauză, nu pot servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești, din motiv că circumstanțele invocate de recurent, precum: recunoașterea vinei, căința sinceră, lipsa circumstanțelor agravante, recuperarea parțială a prejudiciului, au fost luate în considerație de instanță la numirea pedepsei.

Concomitent, Colegiul penal notează că, legiuitorul acordă dreptul instanței, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, de a decide de la caz la caz, posibilitatea aplicării pedepsei vinovatului cu suspendarea condiționată a executării ei și nicidecum nu o obligă în acest sens. În speța dată, rezultă că instanța de apel, reieșind din circumstanțele sus menționate, a considerat rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită, motivându-și soluția adoptată, indicând din care motive a ajuns la concluzia că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea pedepsei închisorii reale, astfel că instanța și-a motivat soluția referitor la iraționalitatea numirii pedepsei inculpatului cu suspendarea executării ei pe termen de probă.

În concluzie, Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei lui V.Demihov, instanța de apel a dat deplină eficiență împrejurărilor cauzei, numindu-i acestuia o pedeapsă în limitele prevăzute de sancțiunea articolului în baza căruia a fost condamnat, fiind respectate și prevederile referitor la stabilirea pedepsei în cazul când persoana vinovată a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentul recurentului, precum că decizia instanței nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei stabilite, este neîntemeiat, dimpotrivă decizia este bine argumentată, motivată și nu contravine prevederilor art.394 Cod de procedură penală.

Cu referire la argumentele recurentului privind suma prejudiciului încasat, Colegiul penal menționează că, potrivit art.427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

La caz, Colegiul penal sesizează că instanța de apel a menținut soluția primei instanțe în partea prejudiciului material, prin care s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate a sumei de 20025 lei.

Respectiv, nici inculpatul și nici reprezentantul acestuia nu au contestat cu apel sentința în partea în care s-a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 20025 lei, or, suma de 6000 lei, invocată a fi achitată de către inculpat, se referă la partea prejudiciului material și nu la cel moral, astfel nefiind utilizată calea apelului (f.d.104).

În ce privește argumentele recurentului privind neacordul cu mărimea prejudiciului moral în sumă de 30000 lei încasată de la inculpat Colegiul atestă că la stabilirea cuantumului dat, instanța de apel a luat în considerație suferințele psihice ale succesorului părții vătămate, faptul că aceasta este invalidă de gradul I și, fiind susținută financiar de către decedatul O.Oprea, după decesul acestuia a rămas fără susținere atât materială cât și morală, considerînd că suma dată este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către acesta.

Din acest punct de vedere se constată că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept la care face referință recurentul și, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptei comise, fiind individualizată potrivit prevederilor legale.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatului, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Popa Alexandru în numele inculpatului Demihov Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui Demihov Valeriu, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 13 mai 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu